

SUPPLEMENT

The Theme Of The פיוטים Of The ארבע פרשיות

There are several reasons to recite the פיוטים, the liturgical poems, that are recited as part of the repetition of שמונה עשרה on the four special שבתים, the ארבע פרשיות, that we mark before פסח. The primary reason to recite the פיוטים is because the פיוטים contain references to the themes of the day. Think for a moment what else we do on פרשת שקלים in order to mark the day. We remove two ספרי תורה from the ארון קודש and read a special portion from the תורה. We also read a special הפטרה. Do the special reading from the תורה or the special הפטרה convey the message of the day? The Torah reading is taken from פרשת כי תשא. The משה רבינו של עולם tells משה רבינו to count the Jewish males who are over the age of 20 by having each contribute a מהצית השקל and then counting the coins and not the people themselves. The theme of the הפטרה concerns money that was donated to the בית המקדש for the repair and maintenance of the בית המקדש. Neither of those readings explain why we mark פרשת שקלים at this stage of the year. However, the פיוטים do reveal why we mark פרשת שקלים at this stage of the year.

The פיוטים serve another purpose as well. They represent the personal prayer of the composers of the פיוטים. Who were the composers of the פיוטים? More often than not they were שלוחי ציבור, the prayer leaders. This fact highlights an important aspect of Jewish prayer that is not discussed enough; i.e. the requirement that we add our own personal prayers to the fixed prayers. The following represents what the Gemara teaches us about that requirement

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כח' עמ' ב' – משנה. רבן גמליאל אומר: בכל יום ויום מתפלל אדם שמונה עשרה. רבי יהושע אומר: מעין שמונה עשרה. רבי עקיבא אומר: אם שגורה תפלתו בפיו – מתפלל שמונה עשרה, ואם לאו – מעין שמונה עשרה. רבי אליעזר אומר: העושה תפלתו קבע אין תפלתו תחנונים.

Translation: Mishnah. Rabban Gamaliel says: every day a man should say the Eighteen Benedictions. Rav Joshua says: an abbreviated eighteen. Rabbe. Akiba says: if he knows it fluently he says the original eighteen, and if not an abbreviated eighteen. Rav Eliezer says: if a man makes his prayers a fixed task, it is not a genuine supplication.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כט' עמ' ב' – רבי אליעזר אומר: העושה תפלתו קבע וכו' מאי קבע? אמר רבי יעקב בר אידי אמר רבי אושעיא: כל שתפלתו דומה עליו כמשוי; ורבנן אמרי: כל מי שאינו אומרה בלשון תחנונים; רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו: כל שאינו יכול

לחדש בה דבר.

Translation: Rav Eliezer says: he who makes his prayer a fixed task etc. What is meant by a fixed task? Rav Jacob son of Idi said in the name of Rav Oshaiah: anyone whose prayer is like a heavy burden on him. The Rabbis say: whoever does not say it in the manner of supplication. Rabbah and Rav Joseph both say: whoever is not able to insert something fresh in it.

The requirement to add our own prayers to the fixed prayers was not limited to individuals. It was expected that the שליח ציבור would add his own prayers as well. We have already seen that קדושה may have entered into חזרת הש"ץ in that manner. The additions to שמונה עשרה during עשרת ימי תשובה may have also entered into שמונה עשרה by the same route. Certainly an argument can be made that the שמונה עשרה for each תפלה on שבת is unique because each version of the שמונה עשרה that we recite contains within it פיוטים or remnants of פיוטים that were once by recited only by the שליח ציבור during חזרת הש"ץ. Notice the following lines from שבת שחרית שמונה עשרה that run in alphabetical order:

יִשְׂמַח מֶשֶׁה בְּמַתַּנֵּת חֶלְקוֹ, כִּי עֶבֶד נֶאֱמַן קִרְאת לּוֹ.
כִּלִּיל תְּפִאֶרֶת בְּרֵאשׁוֹ נִתַּת (לוֹ), בְּעַמְדוֹ לִפְנֵיךְ עַל הַר סִינִי.
(וּשְׁנֵי) לְוָחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בִּידוֹ, וּכְתוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת.

In the שמונה עשרה of שבת תפלת מוסף, the פיוט is even easier to identify. Each word in the following poem represents one line of a one word per line poem that is presented in reverse alphabetical order :

תִּכְנַת שַׁבָּת, רְצִית קֶרְבָּנוֹתֶיהָ, צוֹיֵת פְּרוּשִׁיהָ עִם סְדוּרֵי נְסֻכֶיהָ. מְעַנְגִּיהָ לְעוֹלָם כְּבוֹד יִנְחָלוּ,
טוֹעֵמִיהָ חַיִּים זָכוּ, וְגַם הָאוֹהֲבִים דְּבָרֶיהָ גְּדֵלָה בַּחֲרוֹ אֲז.

ראש השנה on תפלת מוסף in שמונה עשרה may be the oldest example of a חזרת הש"ץ in which the שליח ציבור was expected to present the שמונה עשרה in a manner that differed from the silent שמונה עשרה:

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר ראש השנה—ולאחר שתוקעין מחזירין ס"ת למקומו ועומדין בתפלת מוסף ומתפללין. ותקנו חז"ל בתפלת המוספין של ראש השנה תשע ברכות... ובמקום שיש שליח צבור עומדין בתפלה ומתפללין ביחיד שבע ברכות.

As late as the era of רב עמרם גאון, the 800's CE, the additional ברכות that were added to the שליח ציבור on תפלת מוסף in שמונה עשרה were added only by the שליח ציבור during חזרת הש"ץ. They were not recited in the silent שמונה עשרה. Although the ברכות of the additional three ברכות that were recited by each שליח ציבור were the same, the content of each of the ברכות was determined by the שליח ציבור. The משנה provides parameters for what needed to be said but left the final decision of which

להבין את התפלה

שליח ציבור to include to the discretion of the פסוקים:

משנה מסכת ראש השנה פרק ד משנה ו-אין פוחתין מעשרה מלכות מעשרה זכרונות מעשרה שופרות. רבי יוחנן בן נורי אומר אם אמר שלש שלש מכולן יצא. אין מזכירין זכרון מלכות ושופר של פורענות. מתחיל בתורה ומשלים בנביא. רבי יוסי אומר אם השלים בתורה יצא:

Translation: He should not recite fewer than ten verses within the Bracha of Malchios, ten verses within the Bracha of Zichronos and ten verses within the Bracha of Shofaros. Rabbi Yochanon son of Nuri said: if he recited only three verse in each Bracha, he fulfilled his obligation. He should not recite any verses that contain negative messages within any of the Brachos. He should begin with verse from the Torah and end with verses from the Prophets. Rabbi Yossi said: if he concludes with verses from the Torah, he has fulfilled his obligation.

Although the dominant theme in the פיוטים of the ארבע פרשיות is the special aspect of each שבת, the personal prayers of the composers of the פיוטים are found there as well. Ironically, it may be the personal prayers of the שליח ציבור that reflect the true theme of the ארבע פרשיות. Notice the following lines that are found at the end of the פיוט that begins: מעתיק פלוסים:

שְׁמוּ מִשְׁתָּף בְּעַם לֹו עֲמוֹתֵי, וְעָלִיו כָּל הַיּוֹם הֵם מוֹמְתֵי.

The name of G-d is implanted upon the people who cling to G-d out of love and friendship. And yet because of their relationship with G-d, they are often put to death.

יְעִיר וַיַּחֲשׂוּף זְרוּעַ וַיֵּד מִמְּתֵי, בְּזִיל נִטְפֵי לְקֶשׁ לְהַחֲיִית מְתֵי.

G-d should awake and extend His holy arm to seek revenge on those who kill His followers. And in the month of Nissan, G-d should let the Malkosh rains come forth and resurrect the dead which we expect will occur someday in the month of Nissan.

Another example is found at the end of the פיוט that begins: קצובה היא

תַּפְּן בְּאֵזַן פִּיד טִיט רַפְּשָׁנוּ, תְּבִיט בְּדַכְּיֵנוּ וְעוֹד בְּל תִּכְפִּישָׁנוּ.

Notice the downtrodden condition in which we are mired, look at the depth of our difficulties. Do not allow us to fall any lower.

תִּקְרָא דְרוֹר כְּמֵאז בּוּ לְהַחֲפִישָׁנוּ

Proclaim our freedom as You did during the Exodus from Egypt and raise us up.

תַּת הַמּוֹן לְאֲמִים תַּחַת נַפְּשָׁנוּ.

Force the other nations to replace us as the degraded people².

תִּזְכּוֹר לְהַעֲלוֹת נְשׂוּאֵי רַחֵם מְדַכְּיֵם, תִּמּוֹכֵם נְזוּרִים בְּהוֹד טוֹב עֲדָיֵם.

Remember to lift up Your nation that needs You from the depth of its humiliation, the Nation that at one point was crowned with so many crowns at Mount Sinai

2. An interesting line. According to the current Palestinian authorities that prayer has been fulfilled. They describe their relationship with Israel as: the oppressed have become the oppressors.

תִּזְכֹּר עִזּוֹ אֲדָרוּךְ עַל יָם, תִּזְכֹּר לְעַם מִסְפָּרָם כְּחֹל הַיָּם.

They glorified You at the splitting of the Sea; Remember the nation that You promised would be too numerous to count.

Another example found at the end of the פיוט that begins: **אומן בשמעו:**

רַחוּם כְּרַחֲמֶתָ נְשׂוּאֵיךָ בְּכֶסֶף כְּפֹרִים,

G-d, just as You forgave the Jewish people by their donating the half shekel

כִּן שְׂעָה שְׁפָתֵינוּ בְּשִׁלּוּם פְּרִים.

So too accept our words in place of the sacrifices that we can no longer bring in the Beis Hamikdash.

The themes of the **ארבע פרשיות** are two-fold. First, we recall the regular practices that took place at the time the **בית המקדש** stood; i.e the **מחצת השקל**, the **פרה אדומה** and **קידוש החודש** and **עיבור שנה**, establishing a leap year. Since we cannot perform those activities, we commemorate them by speaking of them and their requirements. By doing so, the **רבנו של עולם** accepts our prayers as substitutes for the activities based on the rule: **ונשלמה פרים שפתינו**. In addition, the **ארבע פרשיות** serve an even greater purpose; reminding the **רבנו של עולם** that it is within His power to bring back those activities. We cannot bring back those activities on our own. We need the **רבנו של עולם** to bring about a **גאולה**. Understood in this manner, the **ארבע פרשיות** serve as an appropriate prelude to **פסח**. The **סדר** is not only the celebration of a historical event. It too is meant as a prayer that the **גאולה** should come as soon as possible so that we can resume celebrating **פסח** as it was celebrated in the **בית המקדש**. We find that theme in the final words before the **הגדה** of the **ברכה** in the **חתימה**:

וּנֹאכַל שֵׁם מִן הַפֶּסַחִים וּמִן הַזִּבְחִים שִׁינִיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבֵּחַךְ לְרִצּוֹן. וְנוֹדֵה לְךָ שִׁיר חֲדָשׁ עַל גְּאוֹלָתֵנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה ה' גְּאוֹל יִשְׂרָאֵל.

The prayer for **גאולה** that may be the primary purpose of the **ארבע פרשיות** would have been lost but for the inclusion of the personal prayers of the **פייטנים**, the composers of the **פיוטים**.